міняє? Тим більше що генетики вже відкрили, що певна національність не має свого певного гена.

Минули роки, спливли десятиріччя. Помінялися прапори, символіка країн. Мундири змінилися на краватки в дорогих костюмах, підзорні труби розвідників — на супутники-шпигуни. Ракети з електронним наведенням змінили турецький ятаган, вентиль на газопроводі змінив продобоз комсомольців. Незмінним залишилося одне — душа людська.

Керівник: Телевний О.І., *вчитель*

ВИТОКИ МУЗЕЙНО-ТЕХНІЧНОЇ СПРАВИ У М. КОНОТОП

М.М.Ганзя, Конотопський краєзнавчий музей, відділ «Музей авіації»

Сьогодні м. Конотоп знають на чотирьох континентах нашої планети завдяки роботі Конотопського авіаційного ремонтного заводу «Авіакон». За архівними матеріалами історія авіації міста налічує вже понад 92 р. За матеріалами періодичних видань в листопаді 1911 р., в м. Конотопі відбувся показовий політ авіатора О. Кузьминського [1]. Отже, у цьому році виповниться 100 р. з дня першого польоту людини в небі м. Конотопа.

Так, у 2008 р. в м.Конотопі сталася знакова подія – на території колишньої військової авіаційної частини, де протягом багатьох десятиліть готували військових авіаторів, серед яких були й майбутні льотчики-космонавти: двічі Герої Радянського Союзу Л.Д. Кизим, Ю.В. Романенко, відділом Конотопського краєзнавчого музею – найстарішого музейного закладу регіону, якому 26 вересня цього року виповнюється вже 111 років, – було відкрито «Музей авіації» [2].

Після відкриття музею виникла потреба у фаховому дослідженні й відтворенні історії авіації міста. У фондах краєзнавчого музею було знайдено фото планера, збудованого в місті, датоване 1924 р. [4]. Це одне з найбільш ранніх фото, яке має у своєму розпорядженні музей. На ньому зафіксована група учнів Конотопського технікуму біля щойно збудованого планеру. Виходячи з розвідок історії планеризму в СРСР, стало відомим, що в 1924 р. в Конотопському технікумі Міністерства шляхів сполучень було побудовано одномісний тренувальний планер «Ілліч» за кресленнями (планера А-5) відомого льотчика К.К. Арцеулова, який брав участь в II Всесоюзних планерних

випробуваннях 1924 р. в м. Коктебелі [5,43]. Слід зауважити, що в цих випробуваннях брали участь планеристи лише з шести міст України: Києва, Одеси, Харкова, Полтави, Чернігова і Конотопа [6, с.5]. Отже, у Конотопі в 1924 р. вже працював планерний гурток.

Подальші пошуки привели до архіву Конотопського політехнічного технікуму Конотопського інституту Сумського державного університету, де був знайдений рукопис зі спогадами колишнього учня, а згодом і керівника планерного гуртка В.Дегтяря. Завдяки чому стало відомим, що планерний гурток при Конотопському технікумі Міністерства шляхів сполучень було організовано ще в 1923 р., після створення ОДВФ (*рос.*Общества друзей воздушного флота) та його Українського відділу – ОАВУК (*рос.* Общества авиации, воздухоплавания Украины и Крыма). Організатором і першим керівником гуртка був учень технікуму О. Єремєєв. Гурток знаходився в підвалі двоповерхової будівлі технікуму. У музейній кімнаті в числі експонатів стояв повністю зібраний літак-винищувач «Ньюпорт». Стіни прикрашали кольорові плакати з кресленнями побудови російських літаків, зокрема «Іллі Муромця», а також інформація з історії авіації. Актив планерного гуртка проводив велику агітаційно-просвітницьку роботу, в установах міста та району читались лекції з історії авіації й повітроплавання.

На жаль, відомостей про діяльність музейної кімнати, як і самого планерного гуртка після 1927 р., не знайдено. Не підтверджено також інформацію про існування на Головних Конотопських залізничних майстернях, під час І Світової війни, дільниці з ремонту аеропланів; інформацію про відвідини планерного гуртка та музейної кімнати С.Корольовим – студентом КПІ, який в 1925 р. проходив виробничу практику в м. Конотоп на залізниці [8,31].

Таким чином, досліджуючи події минулого, ми знаходимо багато спільного у завданнях і формах діяльності Конотопського планерного гуртка 20-х років та його музейної кімнати й сучасного музею авіації, який є першим у місті технічним музейним зібранням.

1. Газета «Рада», 1911р., вівторок, 15 листопада. – № 258.
2. Газета «Конотопський край», 2010 р., вівторок, 21вересня.
3. Материалы II международной научно-практической конференции, 26-29 мая, 2010. – К., 2010, – с.198.
4. Фонд Конотопського краєзнавчого музею, КВ-3819, Ф-911.

5. Красильщиков А.П. Планеры СССР / А.П. Красильщиков. – М. : Машиностроение,1991. – с.43.
6. Калашников Н. Л. Отечественному планеризму 75 лет / Н.Л. Калашников. – К., 1998. – с. 5.
7. Фонди музею КПТ КІ СумДУ і КІ СумДУ. Спогади В.Дегтяря.
8. Ветров Г.С. С.П.Королёв в авиации. Идеи. Проэкты. Конструкции / Г.С. Ветров. – М. : Наука, 1988. – с.31.

У МОГО ЖИТТЯ СТІЙКА ОСНОВА (50-РІЧЧЮ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРЕМІЇ УКРАЇНИ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ)

Головань Н.М., Журавель Л.В., *учитель-методист*
Конотопська гімназія Конотопської міської ради

Республіканська премія імені Т.Г.Шевченка заснована 1961 р. Постановою Ради Міністрів УРСР. Першими лауреатами Шевченківської премії 1962 р. в галузі літератури стали Олесь Гончар (за роман «Людина і зброя») та Павло Тичина (за «Вибрані твори в трьох томах»).

22 червня 2000 р., згідно з указом Президента України, найвища державна нагорода в галузі культури була перейменована на Національну премію України імені Тараса Шевченка. Цього високого звання були удостоєні й талановиті митці Сумщини.

Віктор Зарецький – митець тернистої долі. Народився 8 лютого 1925 р. в містечку Білопілля на Сумщині. Працював митець у галузях станкового та монументального живопису. З 1970 до 1984 р. роботи В.Зарецького не експонувалися й не згадувалися в пресі. Звернімо увагу, що 29 робіт нашого земляка-художника 1989 р. було закуплено для аукціону «Крісті». Помер художник 23 серпня 1990 р. 1994 р. й посмертно був удостоєний Державної премії України імені Т.Шевченка за картини останніх років: «Солдатка», «Літо», «Дерево (Витоки мистецтва)», «Ой кум до куми залицявся», «Весняні клопоти».

Микола Андрійович Стороженко, який народився 24 вересня 1928 р. в селі В'язовому Конотопського району Сумської області. 1988 р. Микола Андрійович Стороженко за ілюстрації до книг «Fata morgana» М.Коцюбинського, «Сонети» І.Франка, «Серед